

Toezicht in het buitengebied door de politie? Ja of nee ...

Ik wil met u nadenken over de rol van de politie in het kader van toezicht in het buitengebied, op grond van de Flora- en faunawet.

In de achterliggende weken bleek mij opnieuw hoe verschillend er over dit onderwerp wordt gedacht. Het merendeel van de milieudocenten aan de Politieacademie staat op het standpunt dat politieambtenaren niet door Onze Minister zijn aangewezen als toezichthouder en daarom niet zijn belast met het toezicht op de naleving van de Flora- en faunawet.

Ik heb met verschillende docenten een uitvoerige e-mailwisseling gehad over dit onderwerp. Ik ben in contact met de Partij voor de Dieren over het eventueel stellen van Kamervragen.

*Wat is de rol van de politie in het kader van toezicht in het buitengebied.
(foto: H. Peeters)*

Wie is belast zijn met toezicht in een natuurgebied.

Naar aanleiding hiervan rijpte bij mij de behoefte om het een en ander nog eens op een rij te zetten. Ondanks dat er een nieuwe 'natuurwet' van kracht zal worden, leek het mij toch zinvol om er nog eens bij stil te staan.

Helaas heb ik geen jurisprudentie gevonden. Kennelijk is er voor de rechtspraak geen aanleiding geweest om hierover een uitspraak te doen. We overdenken de stof dus aan de hand van de wettekst en toelichting tijdens de behandeling in de Tweede Kamer. Het gaat niet om de mening van docenten en ook niet om mijn mening. Leidend moet zijn: Wat heeft de wetgever beoogd? Dat is o.a. ook wat een rechter toetst.

Vier punten

Ik wil de stof aan de hand van vier punten bespreken:

1. Eerst willen we eens bezien wat de Algemene wet bestuursrecht zegt over toezicht. Dat doen we vanzelf kort, want deze wet biedt ons een overvloed aan bestuurlijke regelgeving.

2. Vervolgens kijken we hoe artikel 104 van de Flora- en faunawet verwoordt wie er belast zijn met het toezicht op de naleving van deze wet.
3. Vanzelf komen we dan terecht bij de Wet op de economische delicten, het Wetboek van Strafvordering en de Politiewet 2012. We komen in die wetten namelijk de ambtenaren tegen, die genoemd worden in artikel 104 Flora- en faunawet.
4. En ten slotte staan we stil bij enige vragen en antwoorden die geklonken hebben in de Tweede Kamer.

Algemene wet bestuursrecht

Omdat artikel 104 Flora- en faunawet spreekt over 'belast zijn met toezicht' staan we kort stil bij een wet die veel regelt over toezicht, toezichthouders en hun bevoegdheden: De Algemene wet bestuursrecht. Eerst eens lezen wat deze wet zegt over 'toezichthouder'.

Artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht (Titel 5.2. Toezicht op de naleving) zegt het volgende: *Onder toezichthouder wordt verstaan: een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift.*

De Algemene wet bestuursrecht zegt in artikel 1:6 dat o.a. Hoofdstuk 5 – over handhaving - niet van toepassing is op de opsporing. Deze wet heeft het dus over bestuursrecht en niet over opsporing.

De Algemene wet bestuursrecht zegt dat een toezichthouder een persoon is:

- die bij of krachtens wettelijk voorschrift
- belast is
- met het houden van toezicht
- op de naleving
- van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift.

Dat houden we even vast: *Bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht.*

Dus een wettelijk voorschrift zegt welke personen (niet instanties of organisaties) BELAST ZIJN MET HET HOUDEN VAN TOEZICHT, op de naleving van de regelgeving van die betreffende wet. Die personen zijn volgens de Algemene wet bestuursrecht toezichthouder en die personen kunnen gebruik maken van allerlei bevoegdheden die de Algemene wet bestuursrecht aan toezichthouders toekent. Dat kunt u zelf nalezen in titel 5.2 Algemene wet bestuursrecht. Deze titel gaat over toezicht op de naleving.

Flora- en faunawet

Bij ons tweede punt van deze bespreking staan we stil bij de Flora- en faunawet. In Hoofdstuk VIII van de Flora- en faunawet vinden we: Toezicht, straf- en dwangbepalingen. Paragraaf 1 van hoofdstuk VIII spreekt over toezicht. Artikel 104 is het enige artikel in die paragraaf. We citeren eerst de letterlijke wettekst van artikel 104 Flora- en faunawet:

1. *Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren, de bij besluit van gedeputeerde staten aangewezen ambtenaren, alsmede de door Onze Minister van Veiligheid en Justitie op grond van artikel 17 van de Wet op de economische delicten met de opsporing van de bij of krachtens deze wet strafbaar gestelde feiten belaste ambtenaren.*
2. *Van een besluit van Onze Minister, bedoeld in het eerste lid, wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.*

Lid 2 laten we buiten beschouwing. Wat staat er nu in lid 1?

- Met toezicht op de naleving
- van het bepaalde bij of krachtens deze wet
- zijn belast
- de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren,
- de bij besluit van gedeputeerde staten aangewezen ambtenaren,
- alsmede de door Onze Minister van Veiligheid en Justitie
- op grond van artikel 17 van de Wet op de economische delicten
- met de opsporing
- van de bij of krachtens deze wet strafbaar

- gestelde feiten
- belaste ambtenaren.

Dit bedoelt artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht: *Onder toezichthouder wordt verstaan: een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift.*

Dit is nu precies wat artikel 104 Flora- en faunawet doet. Het wijst personen aan en belast die personen met het houden van toezicht op de naleving van de regelgeving van de Flora- en faunawet. Wie zijn die personen dan?

Voor de leesbaarheid van deze bespreking onderscheid ik ze in drie 'groepen':

1. Ambtenaren die bij besluit van Onze Minister zijn aangewezen.
2. Ambtenaren die bij besluit van gedeputeerde staten zijn aangewezen.
3. Ambtenaren die op grond van artikel 17 Wet op de economische delicten door de Minister van Veiligheid en Justitie met opsporing zijn belast.

Een voorbeeld van de ambtenaren die onder 1 zijn genoemd, vinden we in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften en de Gezondheids- en welzijnswet dieren. Zie artikel 2 van *Besluit administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften 1994*. Daar lezen we: *'Met het toezicht op de naleving, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de wet zijn belast: a. de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 141, aanhef en onder b, van het Wetboek van Strafvordering.'*

En ook in de *Regeling aanwijzing ambtenaren Gezondheids- en welzijnswet voor dieren*. Daar staat: *Als ambtenaren als bedoeld in artikel 114, eerste lid, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, belast met het toezicht op de naleving van die wet en de daarop berustende bepalingen worden aangewezen: (JHM: ik citeer alleen de relevante tekst) e. de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 2, onderdeel a, van de Politiewet 2012.*

In deze twee genoemde wetten is sprake van een afzonderlijke besluit van Onze Minister waarin poli-

Ambtenaren die bij besluit van gedeputeerde staten zijn aangewezen.

Een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht.

